

Ziraat bankası başkasının söylevi

Eski ve yeni ekim ile sayım arasındaki farklar

Ankara, 16 (A.A.)—Ulusal ekonomi artırma yedi günü münasebetle ziraat bankası Muhlis Erkemen dün akşam radyoda söylediği söylevde Osmanlılar devrinde ulusal ekonomiyi ortaya çıkarılacak karıya alınacak bir nesne bir varlık olmadığını anlattıktan sonra o zamanki ve bu günkü on iki yıllık iki devrede ulusal ekonomisinde tarım bakımında şu biriktiği sağlığı okumuştur Osmanlı imparatorluğunda bugünkü Türkiye sınırları içinde ancak 47-48 milyon dönüm tahvil ekilirken şimdi 65 70 milyon dönüm ekilmektedir. 909 yılında 24 milyon dönüme karşı 931 de 38 milyon dönüm buğday 309 yılında 13 milyon dönüme karşı 931 de 15-5 milyon dönüm arpa, 909 yılında yüzde yedi milyon dönüm karşı 931 de 1,78 milyon ton yulaf 909 yılında 2,5 milyon dönüme karşı 31,6 milyon dönüm çavdar ekilmiştir. Bakan cumhuriyetin ilk veson yılları ekilişlerin de karşılığın ardından ve yıldan yıla büyük artış ilerleyiş olduğunu kaydettikten sonra cumhuriyetin şekerini kendi yapmakla Türk köylüsüne de çok verimli gelire yeni bir litki şeker pancarı kaydetmiş ve Osmanlı devrinde sıfır olan şeker pancarı ekimin 96 da elli bin dönümden başlamış ve bugün 260 bin dönüme çıkmış olduğunu söylemiş ve hayvancılığa geçerek 933 de 923 koyun sayımına göre bir milyon yedi

yüz bin fazlalık görüldüğüne ve 9/8 de 4 5 milyon bulmıyan sığırın 933 de beş milyon geçtiğini işaretlemiştir ki "osmanlı imparatorluğu memleket ekmeğinin bile büyük bir parçasını dışardan alıyordu. Genel savaştan evvel yabancı ellerden bir yılda 80 milyon kilo buğday, 165 milyon kilo un sokulmuştur. Bugün size bunları biz çıkarıyoruz. Yedi ay içinde dışarıya yaptığımız buğday satışı 115 milyon kiloyu bulmuştur. Bu yalnız buğday ununda değil öbür ürünlerde de böyledir. Yediğimiz pirincin üçte ikisini dışardan getiriyordu. Şimdi dışarıya gönderilecek yolundayız."

Ökonomi bakanı

Ve Bay Karahan Ankara'ya döndüler

Kayseri 16 (A.A.)—Ökonomi bakanı Celâl bayer Sovyet büyük elçisi, sümerbank genel çevirgeni bugün Ankara'ya dönmüşlerdir. Geldiklerinde olduğu gibi geldiklerinde de candan uğurlanmışlardır.

Kayseri 16 (A.A.)—Ökonomi bakanı Bay Celâl bayer ve Sovyet büyük elçisi bay Karahan dün beleyinin verdiği öğle ziyafetinden sonra Vilâyet Kolordu ve C. H. F. ziyaret etmişler ve müzeyi, artırma yedi günü münasebetle sinema binasında açılan yerli mallar sergisini gezmişlerdir. Akşam fabrikasının lokantasında ziyafet verilmiştir.

büyük sevinç içinde Isparta, 16 (A.A.)—Ay-

T.R. Aras Atina'ya uğradı

Görüşmeler yaptı Atina, 16 [A.A.]—Türkiye dış bakanı bay Tevfik Rüştü Aras dün gelmiştir. Atina, 16 (A.A.)—Türkiye

dış bakanı T. Rüştü Aras, Yunan baş ve dış bakanların görüşmüştür Baş bakan bay Çaldiris bu görüşmelerden ötürü kıvancını ve neticenin verimli ve mutlu olacağını söylemiştir.

Elen Makedonyasında Görünen esrarengiz şeyler

Görünen bu esrarengiz şeyler milletler arası büyük bir felâkete işaret sayılmaktadır.

Bulgaristan'dan son gelen gazeteler Yunan makedonyasında bazı esrarengiz hadiseler olduğunu yazmaktadır. bunlardan Varnenski Novini bu hadise hakkında şunları yazmaktadır

Atina'dan bildirildiğine göre Yunan Makedonyasının Orizari köyü halkı arasında büyük bir kargaşalık hüküm sürmektedir. Buna sebep köy kamarındaki muayyen bir yerde esrarengiz bir takım alevlerin arasına görünmesidir

Köy papası gökyüzünde her akşam muntazaman harp tasvirine çok benzeyen kuncuk yüzlü bir şekil gördüğüne, elinde kılıç ve başında çelik bir miğfer taşıdığı ve bunun görüneceği sırada gökte gene bir takım mavi alevlerin parlamakta olduğunu temin etmektedir.

Bu şayialara Atine bilgileri evvelâ ehemmiyet vermek istemediler. "Halk kendi kendine telkin yapmaktadır. Fakat mesele büyüdü. Nihayet ciddi bir şekil aldı. Hele esrarengiz görünüşler filme çekilince, bilgilerin kanaatleri birden bire değişti.

Şimdi aynı adamlar, görünen şeylerin oraya yakın bir bataklıktan ileri geldiğini, oradan çıkan bazı gazların havada harici bir tesire lüzum kalmıyarak kediliğinden birleşerek yandığını iddia etmektedirler.

Bütün bu aydınlatmalara rağmen halledilmeyen bir muammâ daha kalıyor, o da esrarengiz mavi alevlerin tayin edilen fasılardaki mesafelerde görünmesi ha-

Trakya'ya

Muhacirler geliyor

Tekirdağ, 16 (A.A.)—Son yedi gün içinde Romanya'dan şehrimize 664 göçmen gelmiş ve ayrılan yerlere hemen yerleştirilmek için gönderilmişlerdir.

Bir iskele yapılacak Tekirdağ 16 [A.A.]—Kırklar elinin Midye kasa-basında bir iskele yapılacak ve iskeleye işliyebilmesi için iyi bir yolla Saray kasabasına bağlanacaktır.

teki İtalyan ve İtalya'nın Afrika'nın şimalindeki müstemlikesi sınırları hakkında Fransa ile italya arasında bir anlaşma yapıldığı LeTan gazetesi yazıyor.

Avusturya başbakanı Viyanaya döndü

Budapeşte, 16 (A.A.)—Avusturya baş bakan Viyanaya dönmüştür resmi tebliğe göre iki devlet adamı pek dostça görüşmeler ve iki ulus üyelerinin bir birine tamamen uygun olduğu teslim etmiştir.

Uzakşakta sınaî imkânlar

«Koelnische Volkezeitung» dan

Filistin

Filistin'de yüksek tempolu bir inkişaf görünüyor. Bura-sının tarihi ve ekonomik bir bir unikom teşkil ettiğini bundan evvel söylenmişti. Bu hal memleketin nisbeten çok çabuk sanayileşmesine saik olmuştur. Avrupa ve Amerika'dan hayli kuvvetli bir muhaceretin buraya akın etmesi ve bu muhacirlerin şark mikyas ve şartlarına göre sınaî hazır mamulât ihtiyaçları bakımından fevkalâde yüksek bir seviyeye malik bulunması sayesinde bu küçük memleketin acun ekonomisinde mevkîinin suni olarak tamamen değiştirilmiş olması bu sanayileşmenin istinat ettiği bir temeldir.

Buradaki vaziyet o dur ki tamamen tabii sebeplere binaen istihlâk kuvveti ile imâl kudreti arasındaki münasebet, bundan sonra daha uzun seneler bir çok Avrupa memleketlerinde ve Amerika'da olduğunun tamamen aksine olacaktır. İmal kudreti bu memleketlerde umumiyetle istihlâk kuvvetinden havli bu halin aksi varıddir. Muhacir şimdilik ve her şeyden evvel müstehliktir. Onun imal cihazına karışması, eğer bu cihaz müterakki bulunsaydı bittabi daha çabuk olurdu, fakat bu cihaz muhacirin Avrupa'dan istihlâk kuvveti olarak berabere geldiği şey mukabale edebilmek vaziyetinden çok uzak ve geri bir inkişaf sahasındadır. Binaenaleyh burada bir makas açık ve aralık duruyor. Bu hal başka bir suretle de ifade olunabilir ve denebilir ki, muhacirlerin nisbeten haddinden fazla yükselmiş olan [*] istihlâk kudretleri sınaî inkişafı kendine çeken bir miknastır. Bu inkişafın ilerlemesi şu meseleye bağlıdır. Filistin sermaye ithalatını ki bu gün mütemadien artmakta olan sınaî hazır mamulât idhalatı ulusal ekonomiyi bakımından bununla tediye edilmektedir. İmal kuvveti ile istihlâk kudreti arasındaki makasın ağızının tehlikeli tarzda açık kalmıyacak surette produktif olarak konması, yani Filistin sermaye idhalatının fazla plase edilmesi mümkün olacaktır. Bu suale müsbet cevap teşkil edecek derecede çok şeyler vadeden alâmetler var-

Kendi öz yurdumuzda iç ve dış işlerimiz bir bakımdan kadrolaşırılmış, santralize edilmiş gibidir. Fakat doğru söylemek bilizm öz ahlâkımız olduğu için şuna işaret edelim ki, merkezden muhite doğru fikirler, kuvvetler yayıldıkça yayılıyor. İnkılâpçı duygular harekeller merkezden uzak yerlerde çokluğu ka-fasında anlaşılabilir oluyor. Çünkü hemen her yerde çokluk, değere üstün tutuluyor. Demagoji ve siyasi menşçallerin hokkabazlığı ise istediği gibi çokluğu kendi isteklerine kolayca bağlayabiliyor.

İnkılâbın yüksek ülküsü. İnkılâbın başarılması ve yaşatılması ancak onu kendinden anlayıp kavrayabileceklerin gücü olacaktır. Halbuki demagoji ve şarlatanlık değerli olanların yüzüne kara vuruyor. Çokluğa karşı onları inkılâp düşmanı gibi gösteriyor. Çünkü

«Değer, çokluğa üstün olmalıdır. Yoksa demokrasi demagoji olur» dedik. Ya anlamadık, ya anlamamak bu yolda ilişki olanların işine gelmedi.

İnkılâpçı davalarımızdan biri de bu idi. Yani eski dile; keyfiyet, kemmiyete hakim tutulmalıdır. Eğer keyfiyet kemmiyet tarafından sevk ve idare edilecek olursa...

Eski demokrasi bir nazariyeyi yüzde yüz başarmak iddiası yüzünden iflâs etti. Melankolik Jan Jak Roso'nun «Hakimiyet Milletindir», «İmsil tecezzi kabul etmez» fikirleri nihayet siyasetin elinde hokkabaz deyneğine döndürüldü.

Yeni demokrasi bir asırlık tecrübelerden sonra doğuyor. İktisat bakımından karşılaştığımız sarsıntılar: dünyanın usta başsız işçiler elinde kalmış bir fabrika halini almasından ileri gelirdi. Bunun için Avrupa'nın dört bucağında değerli çokluğa üstün kılmak, eski demokrasinin «Ekseriyet» fikrini mezara gömmek yolunda harekeller yol aldı. Kadrolaşırılmış olan fırkaların elinde Almanya, İtalya gibi memlekeller şuurulu bir kalkınma yaptılar.

Kendi öz yurdumuzda iç ve dış işlerimiz bir bakımdan kadrolaşırılmış, santralize edilmiş gibidir. Fakat doğru söylemek bilizm öz ahlâkımız olduğu için şuna işaret edelim ki, merkezden muhite doğru fikirler, kuvvetler yayıldıkça yayılıyor. İnkılâpçı duygular harekeller merkezden uzak yerlerde çokluğu ka-fasında anlaşılabilir oluyor. Çünkü hemen her yerde çokluk, değere üstün tutuluyor. Demagoji ve siyasi menşçallerin hokkabazlığı ise istediği gibi çokluğu kendi isteklerine kolayca bağlayabiliyor.

İstiyor, bekliyor ve bunu inkılâbımız için temel taşı sayıyoruz:

Ne yapıp yapıp Cumhuriyet Halk Fırkasının yön-demliğiyle değer, çokluğa üstün kılınmalıdır. Çünkü İnkılâbı ancak çokluğun kuvvetine fakat değerlin katasına emanet edebiliriz.

Çünkü kafasız kuvvet hiç bir iş yapamaz.

2 - dir. Memleketin sınaî imalatı süratle artıyor. 1933 de bu imalatın kıymeti 5 1/4 -6 milyon İngiliz lirası idi ve bu mikdar da bu neviden hazır mamulât ithalatından biraz küçük idi. 1934 senesinde sınaî imalat kıymeti 7,2-7,4 milyon İngiliz lirasına çıkacaktır. Fakat sınaî hazır mamulâtının kıymeti de bu yüksek rakamdan yine bir miktar fazla olmak istidadındadır. Yani memleketin kendi imalat kuvveti ile istihlâk kudreti arasındaki yarış devam etmektedir, fakat bu yarış kendisi ile birlikte memlekette canlılık yaratan bir tesiri de haiz bulunuyor, Nisbi olarak bakılınca 1934 senesinin bu iki faktörü arasındaki fark ve mesafenin büyük sınaî İnterstitüsyonlara rağmen pek çok değişmemiş olması lâzım gelir. Diğer taraftan kuvvetli bir muhaceret akını vaki olmuştur. Fakat bu muhaceret akını dursa da yukarıda zikredilen fark ve mesafe dolayısıyla memleketin sari bir inkişafda...

akının yarın birdenbire duracağı hakkında filen, beklenmiyen bir hali nazari olarak kabul etmek bile yine Filistin sanayinde sermayeler investitüsyonu ve iş ümitlerinin büyük olacağı şüphesizdir. Filistin vakia umumî olarak ham madde cihetinden fakir olmakla beraber hiç olmazsa Lut denizi havzasında herbir sanayi için hiç bir suretle istisgar edilemeyecek ehemmiyet ve kıymette bir ham madde ihtiyatı mevcut olduğu nazarı dikkatten hariç tutulmamalıdır. Memleketin petrol membarları da güşbesi ehemmiyetsiz değildir. Ergeç bu menbalar dahi açılacaktır. Bunlar da memleketin sınaî istikabaline aid imkânların tetkikinde hiç bir suretle nazarı dikkatten uzak tutulması caiz olmıyan faktörlerdir.

Suriye: Komşu Suriye'de ise ahval ve vaziyet tamamen başkadır. Daha Filistin'de sanayiden hiç bir iz ve eser yokken Suriye'de nisbeten büyük bir sanayin mevcud olduğu unutulmamalıdır. Hatta Şam, Halep ve Beyrut civarındaki mntaka Osmanlı imparatorluğunun mevcudiyeti sırasında onun Asya kısmında bir dereceye kadar haklı olarak yeğane bir sanayi merkezi olmak vasfını haiz bulunuyordu. Fakat Suriye-sınaî inkişafda bir nevi motor vazifesi gören muhacerat acuninden mahrumdur. Bunun için bu memleket - Filistin'in tamamen ziddına olarak - acun buhranının akibet ve tesirlerini diğer memlekelerin bir çoğu gibi aynı şiddetle hissetmiştir ve Suriye ekonomisi bu akibet ve tesirlerden daha hiç bir suretle kurtulamamıştır. Fransız mandater

Çarşafklar

Hertarafta kaldırılıyor Kemalîye 16 (A.A.)—Belediye de yapılan büyük bir toplantıda çarşaf ve peçelerin kaldırılmasına ve yerli maldan manto geyilmesine karar verilmiş ve hemen tatbikine geçilmiştir.

Çocukları esirgeme kurumu

Ankara 16 (A.A.)—Çocukları esirgeme kurumu genel merkezi birinci kânun 33 den bu güne kadar 2335 çocuğa yardım etmiştir.

Saylay seçimi

Teftiş heyeti dün taplandı

Bir kaç gün evvel ayrılan saylay seçimi teftiş heyeti dün ilk toplantısını yapmıştır. Toplantı belediye başkanını Bay Salim Gündoğarın başkanlığında yapılmıştır.

Bu toplantıda nahiyeye ve köylerden gelen nüfus cet-

Habeş - İtalya İtalyan'ları Habeşiler uluslar derneğine şikâyet etti

İtalya hareketi değiştirdi

Cenevre, 16 (A.A.)—Adio ve orebirom İtalyan tayıyareleri tarafından bombarduman edilmesini protesto etmek üzere

Habeşistan uluslar kurumuna bir nota vermiştir. Kurum ulusal olan bütün devletlere bu notayı bildirecektir. Kurum genel kâtipliği Roma'ya telgraf çekmiştir.

Roma, 16 (A.A.)—Habeş hükümetinin ulusal derneğine yakındaki teşebbüsü İtalyan kuvvetini walwal hadisesi hakkındaki hareketini değiştirmektedir. Yarı resmi İtalya gazeteleri İtalya - Habeş mukavelenemesile walwal üzerindeki hakkını isbata yetenen maddelerini neşretmektedir.

Fransa - İtalya anlaşması

Paris, 16 [A.A.]—Tunüs-

Köylü kardaşlarla konuşmalar

Evlerimiz

İnsan olarak yaratılanların elleri, ayakları, kafa ve gövdeleri bakımından hepsi birdir. Köylü, kentli, bey, paşa, cahil, okumuş bunları çırpıplak soyduğumuz zaman, aralarında bir değişiklik olmadığını görürüz. Yalnız bunlarla aramızda tek bir değişiklik vardır ki o da bilgi ve görgü değişikliğidir.

Bilgi ve görgünün insanları nasıl rahat yaşattığına, görgüsüz ve bilgisizlerin de nasıl yoksul kaldığına güzel bir örnek olmak üzere evlerimizle ele alıyorum:

Evet, bir şehir evi ile bir köy evini ele alalım. Bu iki ev arasında ne büyük değişiklik var, değil mi? Bir şehirlili, bilgisi ve görgüsüne geniş pencere, yüksek tavanlı, altı tahta döşemeli, içi dışı lekese beyaz kireçle sıvanmış gönül eyleyici geniş evlerde yaşar. Bahçelerini bin bir çeşit çiçek ve yeşillik doldurmuştur. Yorgun argın evine gelen şehirlili, rahatca temiz ve havadar odalarda oturur; bahçesinde bin bir kokulu güller ve çiçekler içinde o günün yorgunluğunu dinlendirir.

Şimdi bir de sizinle karşıdan bir köyün içine bakalım; sonrada bir köy evini görelim:

Bir köyde evvela dışarıdan göreceğimiz şey, yılankavı kap kara çalılarla bir yığın basık ve avluların ortasında kap kara bir yığın basık evler. İnsan ilk önce köyü, böyle biçimsiz, kap kara, sis pas içinde görüncü canı sıkılıyor. Bu eğri büğrü dikenli avlunun içine girince duvarlarındaki tezekerle avlu içerisindeki gübre yığınları, araba kırıkları gözünüze çarpar. Buradan geçerek ve kapı denilen büyük delikten dört bükülerek içeri dalar ve altı toprak olan eve girersiniz. Bu iki odalı evin bir güzü, köylünün yatak, yemek, mutfak ve misafir odasıdır. Yarım metre uzunluk ve enlilikte bir tek pencere ile kapıdan gelen ışık odanın kara duvarlarında kaybolur; odanın içerisi zifir gibi karanlıktır. Ocak-

tan çıkan duman odanın içerisini doldurmuştur. Öbür oda ise, damdaki öküzlerin vurup öldürmemesi için buzağılara ayrılmıştır. Orası da pislik ve gübrelik içerisindedir.

İşte köylü kardaşlar, bir şehir evi ile bir köy evi! Şehirde yaşayanların sizden başka adamlar olmadıklarını yukarıda söylemiştik. Pekala, onlar ter temiz, gül gibi evlerde oturup eğlensinler de siz, neden böyle izberlerde ömür geçiresiniz? Amma siz diyeceksiniz ki, « Atalarımız bu evlerde gelmiş geçmiş te biz mi geçemeyeceğiz! »

Hayır, köylü kardaşlar; iş öyle değildir. Siz de şehirliler gibi kanuni haklara maliksiniz. Bak şimdi köylerinize beyaz badana yapılmış, körpe yeşil ağaçlar arasında karar duran iç sıkıntısı evleriniz, hülbül yuvasına döndü; köyünüzün yüzü güldü, cennet gibi oldu. Demek ki, azıcık istek olsa, siz de evlerinizin şehir evleri gibi yapabileceksiniz. Buna o kadar parada gitmez. Çünkü, arabamız var, öküzünüz var. Taşı ve toprağını kendiniz çeker, duvarlarını yüksekçe yaptırır, evin pencerelerini ve kapılarını yüksek ve geniş bırakırsınız. Damınız varsa onu da ikiye böler, hayvanları oralara alır, evin içerisine hayvan koymazsınız, olur gider.

Hele o çaltı avluları her Türk köylüsüne böyle eski devirlerin yadigarı yakışmaz. Taş içerisindedir. Avlularınızı mutlaka yüksek taş duvarlarla çevirmelisiniz. Her sene arabalarla çaltı çekeceğiniz de bir defa duvar yapmak zahmetine katlanır ve fakat her sene çaltı kesmek ve çekmek eziyetinden kurtulursunuz ki bu suretle hem evlerinizin sağlamlarını, hem evlerinizin sağlamlarını, hem de sokakların zindan döşenlik ve güzelliğini arttırmış olursunuz.

Avrupa köyleri, hülbül kafesi gibi küçük evlerle düzenlik ve güzelliğin örneği olmuştur. O köylere giren

ŞEHİR VE VILAYETTE

Kız Ortamektebi

Dün öğleden sonra bir müsamerelere verdi

Kız Ortamektebi binası

Tutum ve ekonomi yedi günü dolayısıyla dün öğleden sonra saat 16,30 Kız Ortamektebi talebeleri mekteplerinde bir müsamerelere vermişlerdir.

Müsamerelere İstiklâl marş ile başlanmış müteakiben Müdürleri Bay Fuat tutum ve ekonomi hakkında sözler söylemiştir. Ondan sonra 4

perdelik ekonomi hakkındaki piyes oynanmış ve çok alkış toplamıştır.

Müsameresinin devamında kentimizde bulunan ve yurdumuzu dışarıya tanıtan İllüstrasyon dö Türk propagandasında mecmuası Başyazganı Bay İbrahim mecmua için bir kaç fotoğraf almıştır

Halkevimiz

Soy adı kitabı çıkaracak

Halkımıza bir kolaylık olmak üzere Halkevimiz tarafından bir soy adarı kitabı hazırlanmaktadır. Kitabın bitmesine az kalmıştır. Bir kaç güne kadar çıkarılacaktır.

Halkevimiz

Balikesir Muallim mektebi riyaziye hocası Bay İzzettin 20 lira ücretle ilâveten Kız Ortamektebi riyaziye hocasına tayin edilmiştir.

Bir daha ayrılmak istemiyor. İnsanca yaşayabilmek için yeniden ev yapacak köylü lerimiz, behmehal evlerini yukarıda anlattığımız gibi yapabilirler ve hele mikrop yuvası olan gübrelerin avlulara atılmamasına ve damlarında evlerden ayrılmamasına- sağıklarını - acele etmeli ve özenç vermelidir.

Çağış
İsmail hakkı

Vefat

Ziraat bankası müdürü bay İsmail Safa'nın bir müddet- tir hasta bulunan validesi vefat etmiştir. Kederli ailesine taziyetlerimizi sunarız.

Ayvacak'ta Altın çalanlar yakalandı.

Ayvacak 15 (SŞ) - Ayvacık'ın Çamkalabak köyünden Durmuş Ali oğlu Molla Hüseyin ve asker Hidayet karısı Ayye ve aynı köyden Zeynep'in evlerinde usulsüz arma yaparak altınlarını ve kıymetli eşyalarını çalmaktan suçlu Ayvacık'ın Köypınar nahiyesi gümrüğü muhafaza takım zabıtları İbrahim ve neferi Ali, Jandarma Karakol Kumandanı Abdürrahman On' aşı, Jandarma Bekir ve Şükrü yakalarak Balikesir İhtisas mahkemesine gönderilmiştir.

Bataklıklar

Kurultulacak

Kentimizin içinde geçen ve ovada ufak bazı bataklıklar yılan kasaklar ve çay deresinin sivri sinek yaptığı görülmektedir. Bu hal sıtma mücadele ve sıhhat müdürlüğü günün dikkat gözünden kaçmamıştır. Onun için sıtma mücadele kanununun 16 ve 6 maddelerine tevfiğin 15 yaşından küçük ve 65 yaşından büyük olanlardan gayri kimseler beşer gün için 20-12-934 tarihinden itibaren posta posta bu bataklıkların temizlenmesine çağırılacaktır.

Marmara adası liman memurluğu

Açık bulunan Erdek Kazası Marmara adası liman memurluğuna İsmet liman memuru Bay Rami naklen ve terfiyen tayin edilmiştir.

Tayin

Erdek Kazası Gündoğdu köyü eski hocası Bay Ahmet Celâlettin Erdek Tahtaköprü köyü hocalığına tayin edilmiştir.

Bay Saffet

Niğde vilâyeti Nafia fen memurlarından Bay Saffet 35 lira maaşla vilâyetimiz fen memurluğuna nakil ve tayin edilmiştir.

Gelenler Gidenler:

bay Rifat

Bir iki gün evvet kentimize gelen Balya kaymakamı bay Rifat dün Balyaya dönmüştür.

Bay Behçet

Birkaç gündüdenberi Bandırma'da tetkik ve teftiş seyahatinde bulunan Defterdar Bay Behçet dönmüştür.

bay İbrahim Tokay

İllüstrasyon dön Türkiye mecmuası baş yazganı bay İbrahim Tokay çıkıtığı tetkik seyahatinde şehrimizde de uğramıştır.

Uzak Şarkta sinai imkânlar

(Üst tarafı birinci yüzde) idaresinin takip ettiği ekonomi politikasının memleket için pek hayırlı ve müsait olmayışı da buna ilâve edilmelidir. Fransız mandater idaresi Filistin'deki İngiliz mandater idaresinin zıddına olarak bilhassa memleketin sanayi inkişafı bakımından vakia hayli faal idi. [Buna karşı Filistin'deki İngilizler "laissez-faire" kaidesi esasına cereyan verdiler] Fakat Fransız idaresinin bu faaliyeti ekseriya tamamen yanlış bir istikamette yürüyordu ve bilhassa yakın zamana kadar gümrük siyasetinde müessir oldu. Ancak Comte Martel'in Suriye yüksek komiserliğini deruhte ettiğindenberi bu siyaset elastikiyet kesbetmiş ve bu suretle maksada uygun bir hal almıştır. Müşarunî-leyh komiser memleketin sinai inkişafı için himmetler sarfetmiş ve bilhassa muvasala yollarının düzeltilmesi sureti ile bu inkişafı kolaylaştırmağa çalışmaktadır. Bundan başka mumaileh komiser hayfa limanının takriben bir senedenberi Suriye transit işlerine yaptığı çok şiddetli rekabete karşı komşu devletlerle icabı vechile mukaveleler yapmak politikası ile mümkün olduğu kadar mukavemet etmeği kendisine gaye ve hedef ittihaz etmiştir. Suriye sanayiinde son zamanda bir nevi eyleme hissedildiği muhakkaktır. Bir takım yeni modern müesseseler kurulmuştur. Bugün Suriye 170 sinai müesseseye maliktir ki bunların bir kısmı Avrupa müesseseleri ile de ehemmiyete şayan orta halde müesseseler gözü ile bakmak lazımgelir. Bilhassa Halep'teki ipeklî ve pamuklu mensucat fabrikaları bunlar arasındadır. Maden işleyen bir takım sanayiye ait fabrikaları da zikretmek lazımdır. Fransız politikası için matlup olan şey, halkın satın alma kabiliyetini arttırmaktır. Suriye halkının nüfusu 2,7 milyon balığı olup bu, Filistin nüfusunun iki mislinden fazladır; fakat şüphesizdir ki Suriye halkının istihlâk seviyesi Filistin halkının kine nisbetle daha aşağıdır. Başkaca lazım olan birşey de vapur navlonu verilmiştir. Ben o bedbaht vataniye iki dane sizin gibi arslan göndermek için, keşke zengin bir adam olsam da hakkile yardım edebilsem ve ovakit bir hazza vicdanı duysam. Bu husus için katiyen itiraz etmemenizi vatandaşlık namına rica ediyorum Dedi. Bu defa Hakkı da tebesüm ederek: — Ya bu siz ararapçaya başladınız. Bir de ben anlayım, ne konuşuyorsunuz? Dedi Zabıt izahata başladı. — Evet, dedi. Siz Türk olmak itibarile bize her muaveneti yapmağa mecbursunuz. Lâkin bizim de yapmağa muktedir olduğumuz bir şeyi yapmağa müsaade etmenizde bir beis yok. Arkadığım bana "ucuz elbise alalım, pasaport için de fazla para verileceği tabiidir. Sonra İstanbul'a kadar paramız yetişmez", dedi. Hasan bey de Türkçe arapça biliyormuş ve bize elbise ve pasaport için asla para teklif etmemenizi en büyük kâsem olan vatandaşlık namına teklif etti. Bizim eli kü-

Radyo

- 17 İlk Kanun pazartesi
İSTANBUL
18 — Fransızca ders.
18,30 — Plâk, orkestra.
19,30 — Dünya, haberleri.
19,40 — Tasarruf ve yerli malı haftası, konferans.
20 — Üniversite namına konferans.
20,30 — Plâk, neşeli musiki.
21,15 — Ajans ve borsalar.
21,30 — Türkçe sözlü dans havaları, bayan Bedriye Rasim radyo caz, tango orkestrası.
BUDAPEŞTE M.550
17 — Operadan naklen: Gündü'nün «Faust» operası
20,45 — Şen neşriyat.
21,15 — Plâk.
23 — Orkestra konseri
24,10 — Almanca «Ugaricsh Stjmmungen» isimli konferans
24,30 — Farkas çingene orkestrası
BÜKREŞ 364.M
13,13 — (Gündüz neşriyatı).
18 — Sözlür.
18,15 — Sarvas kuarteti.
18,45 — Radyo orkestrası.
19,20 — Pişano fantazileri.
20 — Üniversite.
20,20 — Plâk.
20,45 — Konferans.
21,05 — Solist konseri, Lisztin eserlerinden piyanole
21,45 — Konferans.
22 — Şarkılar.
22,20 — Viyana schrammel kuarteti.
22,50 — Haberler.
23,05 — Kahvehane konseri.

sinai sahadaki Japon rekabetini bastırmağadır. Bu lüzum Filistin için de varididir. Japonya'nın Uluslar kurumunun çıkması her iki mandaterlik sahasında bu rekabeti bastırmağadır. Zira Uluslar kurumundan çıkış vakti almada, Uluslar kurumunun diğer bilcümle azaları gibi Japonlar da mazalari müsaade almak hakkını haiz bulunuyordu? Ancak Japonya'nın Uluslar kurumundan çekilmesinin gelecek sene hükmen tahakkuk ve meriyetinden sonra Suriye ve Filistin mandater hükümetleri tarafından Filistin ve Suriye'de her iki memleketin sinai inkişafı namına Japon dumpingine karşı lüzumlu bir tedbir ittihaz olunabilir. Umumi bahışla Suriye için dahi sinai imkânlar fenadır denemez. Şüphesizdir ki bu imkânlar Filistin'de olduğundan temamlan başka faktirlere tabidir

Roman Tefrikamız: 24

Savaşın Savaşı

Yazan: M. YÖRÜKOĞLU

Diye söze başladığı zaman daima ciddiyetini muhafaza eden arkadaş:

— Ahmet oğlum, sen hem men tıraşa başladın. Seni ben yetiştirdim, ben de kazak Mehmet'in yetiştirmesiyim, o beni yetiştirdi, ben seni yetiştiremedim. Şimdi senin seri ateşli Ahmet'in için para etmez.

Türk zabıtine hitaben!

— Buna seri ateşli Ahmet derler. Bana da İngiliz Hakkı. Şimdi biz büyük bir italyan vapurunda çalışıyoruz. Ben vapurun kamarotuyum, bu da lostromo muavinidir. Sizin gibi bir hemşehrîmiz var, İstanbul'a götüreceğiz. Kapıtana; [bir daha arkadaşımız var, onu ben mutbağa aldım] diyeceğim. Şimdi sizin için de bir pilan kurmak lazım. Bu pilanı da bu gördüğünüz açığı kıyafetindeki zat tertip edecek. Bu zata da Hasan bey derler. Eskiden bahriye zabiti idi. Abdül-

hamit şerrinden buraya kaçmış, hâlâ burada. Derbeder olduğu kadar çok mert bir adam olan Hasan beyin sefarethanelede bildiği çoktur. Size birer pasaport uydurursa doğrudan doğruya vapura yolcu sıfatile binersiniz İstanbul'a kadar beraber arkadaşlığa eder yolda uzun uzadıya konuşuyoruz. Ondan sonra Allah kerim. Olmaz mı Hasan bey?

Açığı gayet temiz ve ahenktar bir lisanle konuşmağa başlayınca zabıt hayrette kaldı. Açı dedi ki:

— Medeniyetin vücudu mutlaka vicdan'a kaim olduğuna beyin şüphe edemeyecek kadar tahsil olduğunun zannediyorum. Bendeniz o karı istiptadin tesiri tahdında ezildim, vücudum, dimağım ve kalbim dahi ezilmiştir. Vicdanıma asla hâle gelmemiştir. İtimat buyurabilirler ki bir çok cehebiler için dahi beşeriyet hizmeti-

dir diye çalıştım ve muvaffak oldum. Maalesef senelerdenberi hasretkeşi bulunduğum vatanıma hizmet edecek ırkağlarım namına bu muvaffakiyeti temin etmek için her çareye tevessül edeceğim ve belki de muvaffak olacağım. Siz dükânın arka tarafında odaya gidiniz, orada oturunuz. Ben şimdi Yunan sefarethanesinde tanıdığım bir Giritliye gider, görüşürüm ve inşallah yarım saate kadar eyi bir haberle gelirim, dedi.

Hacı Ahmet her şeyi tamamiyle anlıyamadığı için zabıt ara sıra tercümanlık yaparak refikini vaziyetten haberdar ediyordu. Hasan bey derhel ayağa kalktı ve kapudan dışarıya fırladı. Dört arkadaş yemekhanenin arkasında Ahmet tarafından açılan bir kapıdan içeriye daldılar. Ahmet:

— Hakkı ağabey, ben takımları getireyim, diyerek masanın üzerindeki rakı ve mezeleri birer birer odaya taşıdı.

Hasan beyin bir tek karıyola, bir masa altı sandalye ve duvarlarında asılı bir çok resimlerle tertip edilmiş bu

mütevazî meskeninde Türk zabiti çok kuvvetli bir civanmertlik ve samimiyet havası hissetti. Hacı Ahmet te aynı his'e meşbu idi. Hatta o kadar mahcup olduğu halde Ahmet'e hitaben azeri şivesile: — Siz içiyorsunuz, hani bana limonata? Demek suretile bu kan kardeşine ruhan ne kadar yakın bulunduğu nu gösterdi.

Ahmet hemen fırladı, saph büyük bir bardak limonata daha getirdi. Sarsılmaz bir samimiyet anide teessüs etti Türk zabitle Hakkı gayet ciddi esasat üzerinde müdavaile efkârda buldukları bir esnada yarım saat evvel ayrılmış olan Açı hasan bey içeriye girdi. Arkasında bir hamal koca bir denk eşya ile içeriye gitti. Hamal eşyayı bırakıp gitti. Hasan bey sevinçle:

— Efendim, azimkâr ve hüsnü niyet sahibi olan kimselerin her arzu ve emellerine muvaffak olacaklarını bir çok hadisat ve vakayı isbat etmiştir. Şimdi beyle- rin vücutlarına uygun gelecek elbiselerden birer takım giydireceğiz. O zamana kadar da hammal çamaşır ve

ayakkabı getirecek ve onlardan uyanıklı giydikten sonra birer ufak fotoğraf çek-tireceğiz. Ben sefarethaneye gider, pasaportları getiririm ve vakti muayyeninde yanı vapurun hareketinden çok evvel her şey ihzar edilmiş olacak. Sizi hep beraber vatanımızın o saf havasına doğru işallah selâmetliyeceğim, dedi. Türk zabitinin sevincine payan yoktu. Hacı Ahmet meseleyi anladığı halde zabıt tekrar tercüme ediyor. Ahmet "Yaşa baba, yaşa," diyerek ilânı şadımanı ediyordu.

Zabitle Hacı Ahmet otuzu mütevaciz olan elbise takımlarını giyüp çıkarmağa başladılar. Hacı Ahmet arkadaşına bir aralık ellisenin mümkün olduğu kadar ucuzdan giymelerini mirırdadı. Çünkü İstanbul'a kadar paralarının kifayet etmemek ihtimali olduğu ve pasaportlar içinde mühim bir paraverilmesi tabii bulunduğunu ilâve etti. Ozamana kadar bir kelime bile arapça konuşmayan Hasan bey Türkçe de olduğu kadar fasih bir arapça ile:

— Kardeşlerim pasaportların ve elbiselerin parasile

vapur navlonu verilmiştir. Ben o bedbaht vataniye iki dane sizin gibi arslan göndermek için, keşke zengin bir adam olsam da hakkile yardım edebilsem ve ovakit bir hazza vicdanı duysam. Bu husus için katiyen itiraz etmemenizi vatandaşlık namına rica ediyorum Dedi.

Bu defa Hakkı da tebesüm ederek:

— Ya bu siz ararapçaya başladınız. Bir de ben anlayım, ne konuşuyorsunuz? Dedi

Zabıt izahata başladı.

— Evet, dedi. Siz Türk olmak itibarile bize her muaveneti yapmağa mecbursunuz. Lâkin bizim de yapmağa muktedir olduğumuz bir şeyi yapmağa müsaade etmenizde bir beis yok. Arkadığım bana "ucuz elbise alalım, pasaport için de fazla para verileceği tabiidir. Sonra İstanbul'a kadar paramız yetişmez", dedi. Hasan bey de Türkçe arapça biliyormuş ve bize elbise ve pasaport için asla para teklif etmemenizi en büyük kâsem olan vatandaşlık namına teklif etti. Bizim eli kü-

Vatandaş Yerli Malı Kullan

Kabine buhranları

Yine baş göstermeğe başlıyor

Paris, 16 (S.Ş) — Siyasi mahafilin sağlam kaynaklar dan aldıkları haberlere göre bugünlerde Yugoslav'ya - Macaristan ve Romanya kabinelelerinde mühim değişiklikler olmasına intizar edil mektedir. Yugoslav'ya başvekil bay Uzonoviç'in yakında istifası bekleniyor. Cenevre den dönen ve çok eyi karşı lanan Hariciye bakanı bay Yevtiç'in bu buhranda mü him bir amil olacağı ileri sürülüyor

Macaristan'da ise Cenevre de yapılan son anlaşmalar dan kabine azası arasında ihtilaf çıkmıştır. Başvekil Gömböş istifasını verecek yine yeni bazı arkadaşlar alarak kabineyi teşkil edecek tir.

Romanya'da erkânı harbi ye reisi Antonesko'nun de ğiştirilmesinin bir kabine buhranına sebebiyet verece ği kuvvetle söyleniyor.

Avusturya Bin Alman

baş ve Dış bakanı bodapeştede

Budapeşte, 15 (AA) — Avusturya baş vekili M. Şuş nig ile refikası ve Avusturya dış bakanı M. Baron Berger Valdeneg ve refikası buraya gelmişler, istasyon da baş bakan M. Gömböş ile hükümet erkânı ve Avusturya'nın Budapeşte elçisi ve elçilik erkânı tarafından karşılanmışlardır.

Sarda rey verecek

Newyork, 15 (AA) — Amerika'da oturan bin kadar Alman Sarda rey vermek için bu gece Bremen vapur ile hareket etmişlerdir. Any Post gazetesi bun'ar arasında Versay muahedesinin imzası esnasında Sarda oturd uğu için şimdi reyilama işti rāk hakkını haiz bir Japon bu'undugunu bildirmektedir. Rey sahibi olanların toplama sı yüz bin dolara mal ol muştur.

Romen Bulgar görüşmeleri

Dışişler bakımımız G. Ba talof ile Romanya seşefiri Stokya arasındaki görüşme ilk neticesini verdi. İtina üzerinde Rusçuk Gürgüv'n arasında kurulacak feribut işinin teknik taraflarını gö rüşmek üzere şimendiferler umum müdürü Kolçif ile mühendis Kinef Bükreş'e git tiler.

Biz, iki tarafın gösterece ği eyi niyetle, bu görüşme nin belli bir netice verece ğini ve bu suretle çalışma birli ği ve dostluk yoluna girilece ğini ümit ederiz.

Romanya-Bulgaristan yakı nlığının iki taraftaki dost ları da bu işin çabuk bitirilm esi ve eyi neticeler vermesini bekl mektedirler. İki ulusun da faydaları, henüz halledil memiş olan meselelerin bir an evvel halledilmesini em retmektedir.

Uluslararası barış için konuş mak değil çalışmak lazımdır.

Hakiki barışın, ulusların kalplerinde yer bulması için bütün barış engellerinin ortadan kaldırılması icabeden ne birlikler ne anlaşma ne tecavüz etmemek anlaş maları ve ne de silâhlanma lar zannedildiği gibi barışı temin edemeyecek, akisler olarak uluslar için yeni fe nalıklar hazırlıyacaktır. Barış için konuştuğumuz za man dostluk için çalışmamız lazımgelir.

Uluslar arasında inansızlık ve iki yüzlülük hüküm sürdüğüce dostluk olabilir mi?

Halbuki diğer taraftan uluslar her zamandan ziyade barış ihtiyacını duymaktadırlar.

Balkan uluslarını idare edenler, uluslarının bu isteklerini göz önünde bulundurmakta ve onların bu isteklerini yerine getirmek için samimi ve açık olarak çalışmaya mecburdurlar. Fakat bunu yapabilmek için her şeyden evvel aralarında karışıklık inan meydana getirmelidirler.

Hükümet adamları ve diplo matlar dost gibi görüşükleri zaman insan gibi anlaşıyorlar, fakat yeşil masa etrafında resmî adamlar gibi karşı karşıya gelince araların da inansızlık hüküm sürmeye başlar, bu kendi taraflarının avukatları gibi doğru ya göz kاپıyarak yalnız davayı kazanmak duygusu ile hareket ediyorlar. Bu ise yarış getirmiyor. Bu masa etrafında bittabi pazarlık başlıyor ve neticede dostlar düşman olarak ayrılıyorlar.

Romen-Bulgar yakınlığının taraftarı olan bizlerin iki tarafın idarecilerinden ricamız şudur: Dost gibi konuşunuz. Karşılıklı inan tesis ediniz. Ancak bu suretle dostluk hüküm sürecektir.

Mitiriz Halkı ve Kemal Paşa

"Varnenski - Novini", den Geçen bir bayram günü, Yambolun Mitiriz köyü sâbık muhtarı Dimitri Dinof bütün köy halkı tarafından ani bir tebrik yağmuruna tutulmuştur. En küçüğünden en büyüğüne kadar herkes binlerce muhtelif armağan getirerek köyü, sert ve sâkâkat namusluca, temiz ve feragatle idare ettiğinden dolayı kendisine teşekkür etmiş ve çok eyi bir teşkilâtçı olduğundan ötürü hem köylüler tarafından "Kemal Paşa", adı ile taltif edilerek tekrar muhtar seçilmiştir. Şimdi bu isim, civardaki sahasını gittikçe genişleterek bütün Bulgarya'ya yayılmaktadır. Dinofu her gören önünde büyük bir saygı ile eğiliyor.

Bize gelen eserler;

Çığır

24 nci sayılı 3 üncü yaş na basan çığır mecmuasının bu sayısız zengin ve güzel münderecaatı doludur. Arkadaşımızı tebrik eder dâha uzun yıllar yaşamasını dileriz.

Top

Yıldırım biricik spor mecmuası olan top, en eyi spor haberleriyle doludur. Sporculara tavsiye ederiz.

Dünya üzerinde siyasi ve iktisadi hareketler

Bulgaristan'la Yugoslavya arasındaki dostluk

"Novi Dini", den

Bulgaristan'ın eski Belgrat seşefi Köse İvanof'un Belgrat'ta çıkan "Pravda", gazetesine verdiği beyanat:

— İki memleket arasındaki takanakları (münasebetleri) bozacak bir şey bugün yok mudur.

— Samimi görüşmeyi sevdiğimden büyük bir samimiyetle söyleyebilirim ki, bir şey ve katıyen bir şey yoktur. Gelecek günler temiz ve açıktır. Eskisi ölmüştür. Aramızda hiç bir zaman bir harp olmayacağı gibi geçimsizlik de olmayacaktır. Bizim kardaşlığımız sizin ve bizim hükümet adamlarımızın söyledikleri gibi Uluslarımızın içten gelen arzularıdır.

Kral Aleksandr bir defa bana şöyle demişti: Kral Boris'le biz eyi anlaşıyoruz. Uluslarımız da anlaşılıyor. Bundan böyle aramızda anlaşamazlıklar olamaz ve olmamalıdır.

Her memlekette idareler de ğişebilir. lakin hükümetler ve Uluslar dostluğu ve kardaşlığı sadık kalmalıdır. Bununla beraber siyasal da de ğişmemelidir. Çünkü bunu bize gelecek (İstikbal) emretmektedir.

Aramızdaki eyi takanaklara (münasebata) hiç bir türlü engel yoktur. Biz saadette delâkette de beraber olacağız. Biz daima yabancı siyasaların rubanı olduk. Emin olunuz. Uluslarımızın candan istekleri üzerine takanaklarımız (münasebetlerimiz) eyi safhalara girmiştir. Belgrat'ta terk edeceğim bu anda, Kral Aleksandr'ın ortaya attığı fikrin büyük ve hiç bir zaman lüzumsuz bir eser olmadığını görmediğime çok müteessirim. Bununla beraber siyasalda bu kadar geniş görüşlü bir büyük adamın tam emellerinin tahakkuk etmekte üzere bulunduğu bir zamanda büyük bir Yugoslav krallığı meydana getirmiş ve Balkanlar da olduğu gibi Avrupa'da da barışın elde edilmesi için uğraşırken ölmesinden çok kederliyim.

Onun ölümünden sonra Slav Ulusları arasında barış ve eyiliklerin temelleşmesi ve onların gelecek günlerinin parlak olması için çalışmak hepimize borçtur.

— Belgrat'taki vazifesinin blâncosu nedir? Negibi anlaşmalar yapılmıştır.

— Bulgaristan'la Yugoslavya arasında hiç bir yazılı siyasal anlaşma ve anlaşma yapılmamıştır. Çünkü kardaşca takanaklar (münasebetler) yanında onlara yer yoktur. Bizim çalışmamız kültür ve ekonomik anlaşmalar üzerine olmuştur. Aramızda siyasal anlaşmazlıklarla pazarlıklar olmaz. Siyasal anlaşmalarımız bizim ruhlarımızda ve yüreklerimizde yazılmıştır. Onlar hiç bir suretle Uluslararası entrikalarla sarsılamıyacak olan karşılıklı sevginin neticesidir. Balkanlarda sulhun hakimiyeti lâzımdır. Balkanların hakimleri Balkan Ulusları biz kardaş Slavlar ve diğer Uluslar olmalıyız.

— Andlaşmalarımız, yırtılabilen kağıtlar üzerine yazılmış olmamalıdır. Eski tarih artık kapanmış olduğundan yenisini yazmamız lazımdır.

Kral Aleksandr şöyle diyor du.

"Uluslarımızda da aynı meziyet ve kusurlar vardır. Onlar doğrudur, kahramandır, lakin fakirdirler. Şimdiye kadar bizi birbirimizden ayıran yabancılar tarafından istismar edilmiş olduğumuzdan başlı başımıza ve bir birimize yakın olmağa çalışmalıyız."

Aramızda ebedi kardaşane ve eyi takanakların "münasebetlerin", garantisi, kültür sahasında yakınlaşmamızdır.

— Bu hususta, gelecek çalışma için hazırlanmış plân var mıdır?

— Bu keyfiyet kendi kendine anlaşılacaktır. Her iki taraftan ziyaretler sıklaştırılmıştır. Halkın her tabakasının mümkün merteye daha sıkı bir temasa geçmesi lazımdır. Sofya'da bulunduğum müddette de bu hususta çalışmakta devam edeceğim.

— Belgrad, Üsküp Lybiyana ve Zagrep ulusal tiyatroları G. Kostof'un iki piyesini oynadılar. Bizim herhangi bir piyesimizin Sofya'da oynanması için bir teşebbüs var mıdır?

— Bir müddet evvel yazarlarımızdan Begoviç ve Nuşiç'in piyeslerini Sofya'da oynatılarak daha diğer bazı piyeslerin oynanması için de pazarlık yapılmaktadır. Yazarların, gazetecilerin ve Ulus adamlarının karşılıklı ziyaretlerinin bu hususta çok faydası olacaktır.

Yakında Bulgar gazetecilerinin kral Aleksandr'ın mezarını ziyaret edeceklerini zannediyorum. Gazeteciler ellerindeki vasıtalarla umum fikirleri üzerinde yapacakları tesirle anlaşma ve uzlaşma için çok faydalı olacaklardır.

— Belgrat'ta ne kadar zaman kalacaksınız?

— Mümkün merteye daha uzun müddet burada kalmak benim için saadettir. Herhalde veda etmek üzere niyabet meclisi bakanı Prens'in dönmesini beklemek mecburiyetinde kalacağım.

— Belgrat'ta başladığımız çalışmaya Sofya'da yeni vazifenizi aldıktan sonra da devam edecek misiniz?

— Bunu mukaddes bir vazife bilerek yapmağa çalışacağım. Bununla beraber her iki ulus okomuşlarının meydana gelmiş olan bu eseri koruyucu borçlu olduklarını hatırlatırken benim yerime gelen ve Bulgarlarla Yugoslav arasında kardaşlık idealinin mücadelesi olarak tanınmış olan G. Kazazof'un şahsında aynı ba ğlı çalışmayı bulacaksınız.

İlk Türkmen sesli filmleri

"Tass ajansı", dan Azerbeycan sinema fabrikası şimdi gösterilmekte olan ve sahne koyucusu Mikaelov bulunan uzun İsmet filminin yapılması ikmal etmiştir. Bu kısa filmler arasında, birinin sahne koyucusu Makovski, diğerinin ki de Ago aza Koliev "Le camarade yoldaş", ve "Muh tar", adlı iki çocuk filmi bulunmaktadır. Bunlardan maada yazıcısı ve sahne koyucusu Kouliamski olan "Le Symphonie du petrole", adlı sesli film ile sahne

Çeviren: Müştak

Gerdanlık

(Dünkü nüshadan kalan)

— Bak ara yavrum, belki vardır. Hangisi hoşuna gideceğini bilmiyorum ki.

Mücevherleri böyle karıştırırken birden eline muhteşem bir elmas gerdanlık geçti. Kalbi şiddetli bir arzuya ile çarpmağa basladı. Onu alırken elleri titriyordu. Yüksek yakalı robunun üzerine taktı. Dalgın, aynadaki aksini seyretti. Sonra çekingen bir tavırla sordu:

— Bunu bana ödünç verebilir misiniz? Başka bir şey istemem.

— Şüphesiz kardeşim. Mathilde sevinçle arkadaşının boynuna atıldı. Onu hararetle kollarla sardı; sonra koştu gitti.

Suvarie günü geldi Madam Loisel tam bir muvafakiyet kazandı. Bütün kadınlardan güzeldi, dilber ve zarifti. Neşeden deli gibiydi. Hep erkekler ona bakıyorlar, İsmi soruyorlar ve ona takdim edilmek için fırsat arıyorlardı. Vekil bile onunla çok meşgul oluyordu.

Mathilde, Sarhoş gibi, deli gibi dans ediyordu. Güzelliğinin zaferiyle, muvafakiyetinin azametiyle mest olmuş, bütün bu takdirlerden perestilerden yapılmış bir saadet bulutu içinde dönüyor, dönüyordu.

Sabahın dördüne doğru davetliler dağılmağa basladı. Loisel, gece yarısından beri küçük, tenha bir salonda karıları çok eylenen üç mösyö ile uyukluyordu.

Mathilde, kocasının aşkından getirdiği, yaşadıkları hayatın eski mütevazı elbiselerini giydi. Bu vaziyette ağır kürklerle bürünmüş zengin kadınlara görünmemek için çabucak çıkıp gitmek istiyordu. Loisel onu durdurdu.

— Biraz bekle! Sabahın ayazında yaya gidilmez. Bir araba bulup geleyim.

Fakat o, bunları hiç dinlemiyor, merdivenleri süratle iniyordu. Sokağa çıktıkları zaman araba falan bulamadılar. Uzaklardan geçen bir kaç arabayı çağırarak istedikleri, fakat alırdan olmadı. Ümitsiz, soğuktan titriyerek Sein'e doğru iniyorlardı. Nihayet rıhtım üzerinde, gündüzleri Paris sokaklarında hiç tesadüf edilmeyen eski, külüstür bir kupa buldular.

Martır sokağındaki mütevazı evlerine geldiler. Müteessirane içeri girdiler. Mathilde için artık her şey bitmiş, tatlı bir rüya ile dolu mesut bir gecenin sabahı olmuştu. Aynanın karşısında bu akşam zaferini temin eden elbiselerini seyrederek yavaş yavaş soyunuyordu. Fakat birden bir çığlık kopardı. Elmas gerdanlık boy-

koyucusu Pravinski olan «L'art d'Azerhaï'djan», adlı diğer sesli film çevrilmiştir.

Bu iki filmfile "Les malheurs d'Abbas", adlı ve yazarları Popov'la Khatbuman ve sahneye koyucusu Dikarav olan canlı resimli komedyaya tek bir büyük sesli programda birleştirilecektir. Bu program, Türkmen dilinde konuşulan ve Azerbeycan musikisiyle seslendirilen ilk sözlü sesli film programı olacaktır. Bundan sonra Azerbeycan sinema fabrikası daha başka sesli filmler çevirmeye hazırlanmaktadır.

Yazan: Guy De Maupassant

nunda yoktu.

Kocası yarı soyunuk hayretle sordu:

— Ne oldun? Ne var?

Mathilde, çılgın gibi döndü:

— Ma.. Ma.. Dam Forestier'in gerdanlığı boynumda yok.

Loisel, şaşkın bir vaziyette:

— Ne!.. Dedi Nasıl? Bu kabil değil!

Ve büyük bir telaş içinde robun mantonun kırımlarını, ceplerini, her tarafını aradılar. Gerdanlık yoktu.

Kocası soruyordu:

— Bal'odan çıkarken boynunda olduğundan emin misin?

— Evet, kapıdan çıkarken yokladım, yerindeydi.

— Fakat sokakta düşürseydin muhakkak duyardık. Sakın arabada kalmış olmasın.

— Evet, belki.. Numarasını aldın mı?

— Hayır. Sen, sen de dikkat etmedin mi?

— Hayır.

Loisel tekrar giyindi:

— Yaya dolaştığımız bütün sokakları arıyacağım. Belki bulurum, Dedi.

Ve çıktı. Mathilde, hâlâ suvarie elbiseleri idi. Uykusuz, Yorgun, müteessir, şaşkın, bir kanepeye çöktü.

Loisel, Akşam saat yediye doğru bitkin, müteessir, yüzü sapsarı eve döndü.

Polis müdüriyetine gitmiş, gazetelerde bulana mükâfat vadetmiş, araba kumpanyalarını her yeri, şüphelendiği her yeri aramış fakat hiç bir ip ucu elde edememişti.

Bütün gün bu müthiş fe laketin karşısında. Halsiz mecalis bekliyen karısına

— Gerdanlık kutusunun kazaen kırıldığını ve tamir ettireceğimizi arkadaşına yazmaktı lazımdır. Dedi. Bu zaman zarfında biraz kendimize gelir ve vaziyeti idare ederiz.

Mathilde arkadaşına yazdı.

Aradan bir hafta geçti. Artık bütün kuvvei maneviyeleri kırılmış, hiç bir yerden ümit kalmamıştı.

Loisel, sanki ömründen beş sene eksilmiş gibi çökmüştü.

— Artık bu mücevherin yerine bir yenisini almak icap ediyor. Dedi.

Ertesi gün, gerdanlığın kutusunu aldılar ve içinde ismi yazılı mücevherciye gittiler. Mücevherci defterlerini karıştırdı, sonra:

— Gerdanlığı satan ben değilim, madam Dedi. Ben yalnız kutusunu yapmışım.

Dükândan çıktılar. Gerdanlığın benzerini araya araya büyük bir teassür içinde mücevherciden mücevherciye dolaştılar. Nihayet Polais-Royal'in küçük mağazasında aradıklarını buldular. Tam kırk bin franklık kıymetindeydi. Fakat mücevherci otuz altı bin firanka bırakıyordu. Mücevherciye gerdanlığı üç güne kadar kimseye satmamasını reca ettiler ve şubatın birine kadar kendi gerdanlıklarını bulunursa bunu 34 bin firanga tekrar geriye alacağına dair söz aldılar.

Loisel'in babasından kalma 18 bin firangı vardı. Gerisini de ödünç alacaktı.

Bin frank birisinden, beş yüz frank ötekenden istiyerek epeyce borç yaptı. Bir

çok mücevhercilerin, borca para verenlerin ağır teahhütleri altına girdi. Namus ve şerefine hiçe ineceğini bile düşünmeden imzasını atarak ömrünün uzun senelerini ağır şeraitlerle büyük tehlikelere soktu. Bütün maddi mahrumiyetlerle üzerlerine çökme gelen karanlık, korkunç bir sefaletle ehemmiyet vermiyerek 36 bin frangı yatırıp yeni gerdanlığı aldı.

Mathilde, gerdanlığı götürdüğü zaman madam Forestier:

— Geldiniz mi? Dedi. Niye daha evvel getirmediğiniz? Bana lâzım olması ihtimalini düşünmelidiniz değil mi?

Kutuyu açmadı. Mathilde'in içi titriyordu. Vaziyetinden şüphelenseydi ne derdi? Meseleye inanır mıydı? Onu hırsızlıkla itham etmez miydi acaba?

Madam Loisel artık sefaletle yüz yüze idi. İlk defa bu hayatı cesaretle ve metanetle karşıladı. Kocası bu büyük borcu ödemek mecburiyetindeydi. Evvelâ hizmetçiye yol verdiler. Sonra evi de ğiştirdiler. Küçük bir pansiyonun tavan arasına yakın bir katını kiraladılar. Mathilde artık hem vekil-harc, hem açığı, hem hizmetçi, velhasıl her şeydi. O zamana kadar buluşma görmemiş narin elleriyle kirlî tabakları yıkıyor, penbe tırnaklarıyla buluşuk, kara ten-cereleri, tavaları temizliyor, her sabah süprütüleri ta oturdular kattan, caddeden geçen çöçüye indiriyor, sonra iki büyük teneke ile kanter içinde en üst kata su taşıyordu. Her gün düşkün bir kadın gibi eski püs-kü üst başla kolunda bir sepet pazara gidiyor, çekişe çekişe pazarlık ederek alışveriş ediyordu.

Ay başlarında senetleri ödemek için yeni taahhütler altına giriyorlardı. Loisel geceleri de çalışıyor deruhte ettiği bir tüccarın hesaplarını geç vakitlere kadar temize geçiyordu.

Bu çetin hayat on sene sürdü.

Bu on sene sonunda ağır faizlerden ve merhametsiz murabahacıardan artık kurtuluyorlardı.

Mathilde çok çökmüştü. Kaba ve hantallaşmış vücudu, çirkin bir surette taranmış saçları, önünde kirlî ön-lüğü, kızarmış elleri ve kalın sesile tam bir iş kadını olmuştu. Fakak buna rağmen vakit kocası büroda bulunduğu zaman percerenin önüne oturur, o suvareyi, o güzelliğe, şuhlu ğile herkesi hayran ettiği balo gecesini düşünürdü.

Acaba bu gerdanlığı gaip etmeseydi ne olurdu? Kim bilir? Kim bilir?.. Hayat ne kadar garip, ne kadar çabuk de ğişiyor!.. Bir anda yükselmek, bir anda düşmek, gaip olmak ne kadar mümkün.

Mathilde, bir pazar haftanın yorgunluklarını gidermek için Champs-Elyées'e doğru küçük bir gezintiye çıkmıştı. Birden gözüne küçük bir çocuğun elinden tutmuş yavaş yavaş dolaşan bir kadın ilişti. Bu madam Forestier idi. Daima genç, daima güzel, daima sehhar. Aradan on sene geçtiği halde hâlâ eski madam Forestier. Mathilde çok müteheyyic-ti. Konuşmalı mıydı? Tabii, şüphesiz. Herşeyi söyleme-

EN TEMİZ BALIKESİR PALAS

EN MÜREFEH BALIKESİR PALAS

Sahibi Hacı Bekir Oğlu bay Salih idaresinde

Teşrif eden-en müşkülpesent müşterilerini dahi memnun eden temiz, konforlu ve servisi mükemmel, ücretleri herkese elverişli yeni inşa ettirdiği sıcak ve soğuk asrıma uygun fevkalâde banyosile tavsiyeye değer bir oteldir. Altında gazinosu vardır. Gazinosunda bütün şeraiti sıhhiyeyi havi ve her memleketin gazete ve mecmualarını bulundurur. Güzel ve sesli radyosu mevcuttur.

Balıkesir Doğum ve Cocuk Bakım Evi

1 — Vilâyetin merkez ve mülhakata, şehir ve köyleri abalisinden müracaat eden gebelerin tabii ve müşkülâtli her nevi doğumlarını ve alelumum kadın ameliyatlarını müessesede meccanen yapar. Çocuk düşürmek tehlikesinde bulunanları da kezalik meccanen yatırarak tedavi eder.

2 — Süt çocukları ve iki yaşına kadar olan küçük hasta yavruları dahi müessesede yatırarak her zaman meccanen tedavi eder.

3 — Süt çocuklarının bakım tarzları hakkında müstakbel validelere ve gebelik esnasında vukuu melhuz arızalara karşı tatbiki lâzım gelen tedavi ve tedbirlerin alınmasını da gebelere öğretmek üzere dersler verilir.

4 — Cumhuriyetimizin Balıkesir'e bahşettiği bu faydalı ve hayırlı müesseseden muhterem halkımızın istifadeye koşmaları ilân olunur.

Balıkesir Vilâyet Makamından

Kent içinden akmakta olan kasaplar ve şehir derelerinin lağım sularile yağın yağmurlardan meydana gelen ufak bataklıkların sivri sinek yetiştirmesine amil olduğu ve bu mazarattan da sıtma hastalığı yaptığı malum bulunmakla umumun sağlığına düşman olan hastalığın önüne geçmek için sıtma mücadele ta'imatnamesinin 16 ıncı maddesi mucibince küçük çalışma ile kaldırılması mümkün olacağı düşünülmüş ve sıtma mücadele kanununun 6 ıncı maddesi mucibince 15 yaşından aşağı ve 65 yaşından yukarı olanlar hariç olmak üzere bütün mükellefinin yine aynı kanunun 6 ıncı maddesine göre beş gün için ve 20 12-934 perşembe gününden itibaren posta posta iş başına çağrılacaklardır.

Muallim Mektebi ve Lisesi Müdürlüğünden

Muallim mektebi ve Lise meccani talebelerine pazarlıkla alacak süvret ve kiravath gömlek için istekliler 19-12-934 Çarşamba günü saat 14 de mektepteki komisyona müracaatları.

İlydi. Herşeyi anlatacağı.
Niçin anlatmadı? Yaklaş

ti:
— Bonjour Jan
Diğeri onu tanıyamadı Bir maballe karısının kendisine böyle teklifsizce hitap etmesine hayret etti. Ve kekeledi:

— Fakat. Madam.. An - lıyamadım . Yanılıyorsunuz zannedirim.

— Hayır, yanılmıyorum. Ben Mathilde Loisel'im.
Madam Forestier bir hayret çığığı kopardı.

— Vah. Zavallı Mathildeciğim, ne kadar değışmişsin!..

— Öyle, seni görmiyeli beri çok ıztıraptı günler geçirdim. Ve bunun müsebbibi de sensin.

— Ben mi?.. Nasıl?..
— Vekâletin balosunda takmak için bana verdiğin gerdanlığı hatırlıyorsun değil mi?

— Evet ne olmuş?
— Ne olacak, ben onu

gaip etmiştim.
— Nasıl olur? Yine bana getirdin ya!

— Sana onu değil, fakat benzerini getirdim. İşte on senedenberi onun bedelini ödüyörüz. Bunun bizim gibi hiç bir şeysi olmiyan bir kimse için ne kadar güç olduğunu takdir edersin değil mi? Fakat artık bu ıztıraba nihayet veriyoruz.

Madam Forestier hayretle dinliyordu:

— Benim elmasın yerini doldurmak için yenisini mi aldık dediniz

— Evet, onu anlıyamadın mı?

Mathilde mağrur ve saf bir tebessümle arkadaşının yüzüne bakıyordu.

Madam Forestier çok müteessir bir tavurla Mathilde'in ellerini tuttu.

— Zavallı Mathildeciğim!.. "Dedi. Fakat benim ki taklitti. Beş yüz franktan fazla etmezdi.

Göz hekimi
Dr. İhsan Ahmet

Hastalarını her gün saat 3 den sonra Kuvaimiliye caddesinde 159 numaralı muayenehanesinde kabul eder.

Dr. M. Ali

Cilt, frengi, bel-soğukluğu hastalıkları mütehassısı.

Hastalarını saat üçte hükümet caddesinde muayenehanesinde kabul ve tedavi eder.

SAVAŞ

A one ücreti
YILLIĞI 800 Kuruş
6 AYLIĞI 450 "
3 AYLIĞI 240 "

Abone ücretleri taksite bağlanabilir.

SAVAŞ, a gönderilen yazılar geri verilmez.

Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.

Gazeteye âit her hususta Neşriyat müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

SAVAŞ Cumartesi günleri çıkmaz.

SAVAŞ

IDARE YERİ: Balıkesir Kuvvayi Milliye caddesinde Hususî daire

Telgraf adresi: Balıkesir — S A V A Ş

Yoksulları vediren,
geydiren ve hermanada gözetin Yoksullar Birliğine seve seve yardım ediniz.

Yoksulları Gözetme Birliği

Savaşın Takvimi

İLK KÂNUN

17

Pazartesi

Gün doğumu:
Zevallı 7,22

Ezani 2,31

RAMAZAN 10

İLK IŞIK Biçki Ve Dikiş Yurdu

İkinci sene ve ikinci devresi tedrisatına ikinci kânunda başlayacaktır.

Bütün modellere hakim olmak yurdun hususi sistemi olan her devrenin değişik ve çetin modeller üzerinden çıkarmakla ve modelleri mahkûm etmek ise ancak yurdumuzda devam edilmekte olan Paris usulünü bilmekle mümkündür. Şimdiye kadar yapılan imtihanlar yüksek maarifçimizin huzurunda ve tensip buyurdukları mümevizlerin muvacehelerinde yapılmıştır. İmtihan günü modelden intihap edilen manto, tayyur, etek ropları hanımlar çıkarmış provasını yapmış ve bununla not almışlardır. Mezun olan (44) hanım muvaffakiyetle bitirmişlerdir. Ve buna kanaat getirmiyenler hanımların haricte diktikleri dikiş ve biçtikleri kumaşlarla fikirlerini daha kuvvetli tashih etmiş olurlar.

Fiatlar ucuz, taksitlerde azami kolaylık gösterilmiştir.

Bazı hanımların daha tedrisi esnasında aldıkları dikişlerle kendi verdikleri parayı çıkardıklarını bizzat kendileri söylemişlerdir.

Ortamektepten, iptidai mektepten ve millet mektebi (B) kursundan mezun olan hanımlar diploma alabilirler Diğer hanımlar ancak biçmek ve dikiş dikmeyi öğrenmiş olurlar. Fazla ızabat almak isteyenler yurdumuza müracaat etsinler

ADRES: Börekciler mahallesi Ali Hikmet Paşa caddesi No: 6
İlk ışık biçki ve dikiş yurdu müdüriyeti

Sevgim

MÜKERREM KÂMİL

HANIM TEMİZ SEVGİ

Ve en acı ıztırabı

Bu İnkılâp romanı nda

Göstermiştir

Okuyun

Savaş kitap evi

25 Kuruş

Her kitapçıda bulunur.

İztirabım

Sındırğı Kazası Mal Müdürlüğünden

Sındırğı'nın Camii Kebir mahallesinde bulunup vergi boreundan dolayı 3000 lira bedeli muhammende 4-12-934 tarihinden itibaren 21 gün müddetle haczen satılığa çıkarılan un fabrikası binasına talip olanların usulü dairesinde Sındırğı Malmüdürlüğüne müracaatları.

Bu gece

Şifa

Eczahanesi

Nöbetçidir.

İlan

Usul defteriye ve ticari muhabere usulüne bihakkin vakıf bir Türk muhasıp bu-

rada ve dışarıda ticari müessesatta iş kabul edecektir. İhtiyacı olanların mektupla veya şifahan Savaş idarehanesine müracaatları.

BALIKESİR'İN KARATEPE ŞARABI

Her hususta emsaline üstündür. Balıkesir'in bu nefis KARATEPE şarabı herkese Zevk, Kuvvet, Sıhhat verir.

Karatepe Şarabı

Toptan ve litre ile satış yeri
Birinci Noter altındaki mağazada

Yurtdaş:

Hilâliahmere, Himayeietfale
Tayyareye yardımı borç bil.

Hanımlar İçin:

Mevsimlik ve kışık en son moda mantoluk, ropluk, yünlü kumaşlar ve fanile bazenlerimiz gelmiştir.

Erkekler İçin

En lüks paltoluk pardüsülük ve askeri kaputluklar güzel desenlerde yerli ve İngiliz elbiselik kumaşlarımız mevcuttur.

Muhterem müşterilerimizin bir defa mazamıza teşekkürleri kâfidir.

TAVŞANLILI ZADE FAHRİ

Fantazi Manifatura Ve
Kumaş Mazası

Kuvayi Milliye Caddesi No: 52

Belediye Dispanserinde Muayene Günleri

CUMARTESİ GÜNLERİ

Öğleden sonra saat 14den 16ya kadar dahili hastalıklar muayenesi (Doktor Ahmet Emin bey)

PAZAR GÜNLERİ:

Öğleden sonra saat 15 den 16 ya kadar kulak, burun, boğaz hastalıkları muayenesi (Doktor Mehmet Kâmil bey)

PAZARTESİ GÜNLERİ:

Öğleden evvel saat 10 dan 12 ye kadar dahili hastalıklar muayenesi (Doktor Ahmet Emin bey)

SALI GÜNLERİ:

Öğleden evvel saat 10 dan 12 ye kadar dahili hastalıklar muayenesi (Doktor Ahmet Emin bey)

ÇARŞAMBA GÜNLERİ:

Öğleden sonra saat 15 den 16 ya kadar dahili hastalıklar muayenesi (Doktor Hasan Raif bey)

PERŞEMBE GÜNLERİ:

Öğleden sonra saat 15 den 16 ya kadar cildiye ve beyliye hastalıkları muayenesi (Doktor Mehmet Ali bey)

Neşriyat müdürü: ESAT ÂDİL

Vilâyet Matbaası — Balıkesir